

Prilagodba informacijskih sustava tijela javnog sektora Portalu otvorenih podataka (Open Data)

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
razvoj digitalnog društva

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

E UČINKOVITI
S LJUDSKI
F POTENCIJALI

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Logotip projekta

#otvorenipodaciHR

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
razvoj digitalnog društva

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTVA

E UČINKOVITI
S LJUDSKI
F POTENCIJALI

Europska unija
Zajedno do fondova EU

Analiza postojećeg stanja i identificiranje potreba i prijedloga za unaprjeđenjem

Analiza dionika i identifikacija potreba za skupovima podataka 1

Rezultati 1. analize (1. dio):

- Aktualni dionici Portala **razumiju potencijal uporabe** OP, no susreću se s brojnim barijerama i izazovima (*nedostupnost željenih skupova podataka, nedostatna kvaliteta i ažurnost postojećih podataka, manjak znanja/interesa i svjesnosti o potrebi i vrijednosti otvaranja podataka, nedovoljno resursa za prilagodbu internih procesa za otvaranje podataka*).
- Potreba promjene pristupa u objavi podataka iz pristupa usmjerenog ka Izdavačima (TJS) u pristup usmjeren prema korisnicima (što korisnici žele, a ne što je za TJS najlakše objaviti!)
- Pristup „Izgradimo i korisnici će doći“ (engl. „*Build it and they will come*“) nije dostatan za razvoj većeg broja korisnih i korištenih programskih rješenja.

Analiza dionika i identifikacija potreba za skupovima podataka 2

Rezultati 1. analize (2. dio):

- Rezultati istraživanja provedenog na 754 ispitanika tijela javnog sektora pokazuju da TJS za razloge slabe aktivnosti u objavi otvorenih podataka navode primarno sljedeće:
 - ne postoji definirana zakonska potreba za objavom tih podataka
 - nedostatna tehnička znanja i resursi te
 - strah od nenamjerne objave osobnih ili povjerljivih informacija.
- Rezultati istraživanja provedeni na potencijalnim korisnicima otvorenih podataka iz privatnog sektora ukazuju na sljedeće prepreke:
 - nedostatak informacija o postojanju Portala otvorenih podataka
 - nedostatne informacije o mogućnostima i scenarijima primjene otvorenih podataka u njima relevantnim scenarijima
 - nesvrhovitost objavljenih podataka te niska kvaliteta i neažurnost objavljenih podataka.

Analiza postojećeg stanja sustava otvorenih podataka (AS-IS) – Portal otvorenih podataka

Rezultati 2. analize:

- Za ostvarivanje visokog stupnja interoperabilnosti i vidljivosti nacionalnog Portala otvorenih podataka Hrvatske na razini EU osloniti se na DCAT-AP* specifikacije za opis skupova OP
- Poticati objavu podataka u otvorenim strukturiranim formatima (čime se postiže maksimalna strojna čitljivost) kao i objava putem API-ja (veća ažurnost ako se pristupa izravno izvoru)
- Identificirani su skupovi OP prema kriteriju visoke korisnosti i visoke vrijednosti po modelu „odozgo prema dolje”:
 - statistički podaci
 - podaci o trgovačkim društvima
 - podaci o okolišu i ekosustavu
 - geoprostorni podaci
 - prometni podaci i mobilnost
 - meteorološki podaci
 - podaci o javnim proračunima, nabavi i potrošnji

*DCAT-AP - The DCAT Application Profile za podatkovne portale u Europi (DCAT-AP) je specifikacija zasnovana na „Data Catalogue Vocabulary (DCAT)” koju je razvio konzorcij World Wide Web Consortium (W3C). Više na: <https://joinup.ec.europa.eu/solution/dcat-application-profile-data-portals-europe/about>

Analiza dobrih praksi, EU i svjetskih standarda u kontekstu otvorenih podataka i internetskog pristupa

Rezultati 3. analize:

- Analiza politika i strategija otvorenih podataka pet zemalja EU - Irske, Španjolske, Poljske, Češke i Slovenije
- Sve analizirane zemlje ulažu znatne napore u povećanje kvalitete i stupnja otvorenosti podataka (npr. putem automatske provjere kvalitete i upozoravanja Izdavača, edukacijom Izdavača, uspostavom online vodiča itd.; suradnjom s akademskom i znanstvenom zajednicom te privatnim sektorom).
- Vodeće platforme za stvaranje online kataloga podataka su CKAN i DCAT-AP nativna platforma
 - CKAN (mnogo naprednih dodataka, najviše korišten – primjeri dobre prakse)
 - DCAT-AP (manjak stručnjaka koji se razumiju potrebne tehnologije, skromne funkcionalnosti)

Definiranje prijedloga unaprjeđenja (TO-BE) sustava otvorenih podataka i metodologije za evaluaciju vrijednosti podataka 1

Rezultati 4. analize (1. dio):

- Predložena su unaprjeđenja sustava otvorenih podataka:
 - procesni model – **istovremeno dva pristupa**:
 - „odozgo prema dolje” i „odozdo prema gore” – plansko otvaranje podataka u specifičnim problemskim područjima ili otvaranje unaprijed definiranih visokovrijednih skupova podataka
 - organizacija (dodatne uloge i radna tijela)
 - regulatorni okvir i drugi bitni dokumenti (potrebna unaprjeđenja u dijelu strategije i akcijskog plana za OP te donošenje drugih važnih dokumenata kao, primjerice, Standarda OP, unaprjeđenje Priručnika za objavu podataka i donošenje Okvira za kompetencije i edukaciju)
 - specifikacije Portala otvorenih podataka (funkcijski i nefunkcijski zahtjevi za novi Portal)
 - arhitektura za automatizirano stvaranje portala OP za Izdavače

Definiranje prijedloga unaprjeđenja (TO-BE) sustava otvorenih podataka i metodologije za evaluaciju vrijednosti podataka 2

Rezultati 4. analize (2. dio):

- Metodologija za evaluaciju utjecaja skupova OP
 - Svrha: transparentna procjena vrijednosti skupa (prije i poslije objave)

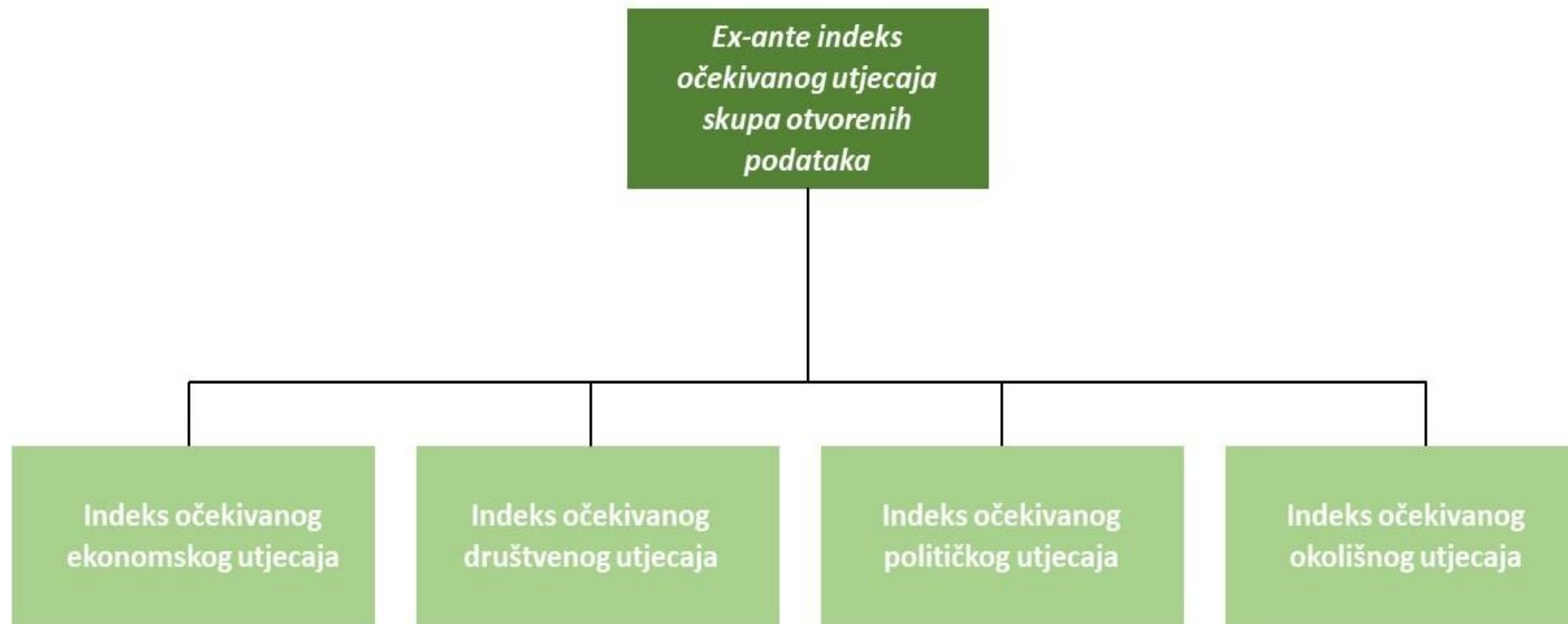

- Indeks utjecaja skupa:
 - Indeks ekonomskog utjecaja (40%)
 - Indeks društvenog utjecaja (20%)
 - Indeks političkog utjecaja (20%)
 - Indeks utjecaja na okoliš (20%)
- Izračun indeksa utjecaja (iz anketnog upitnika (samo)procjene vrijednosti skupa)

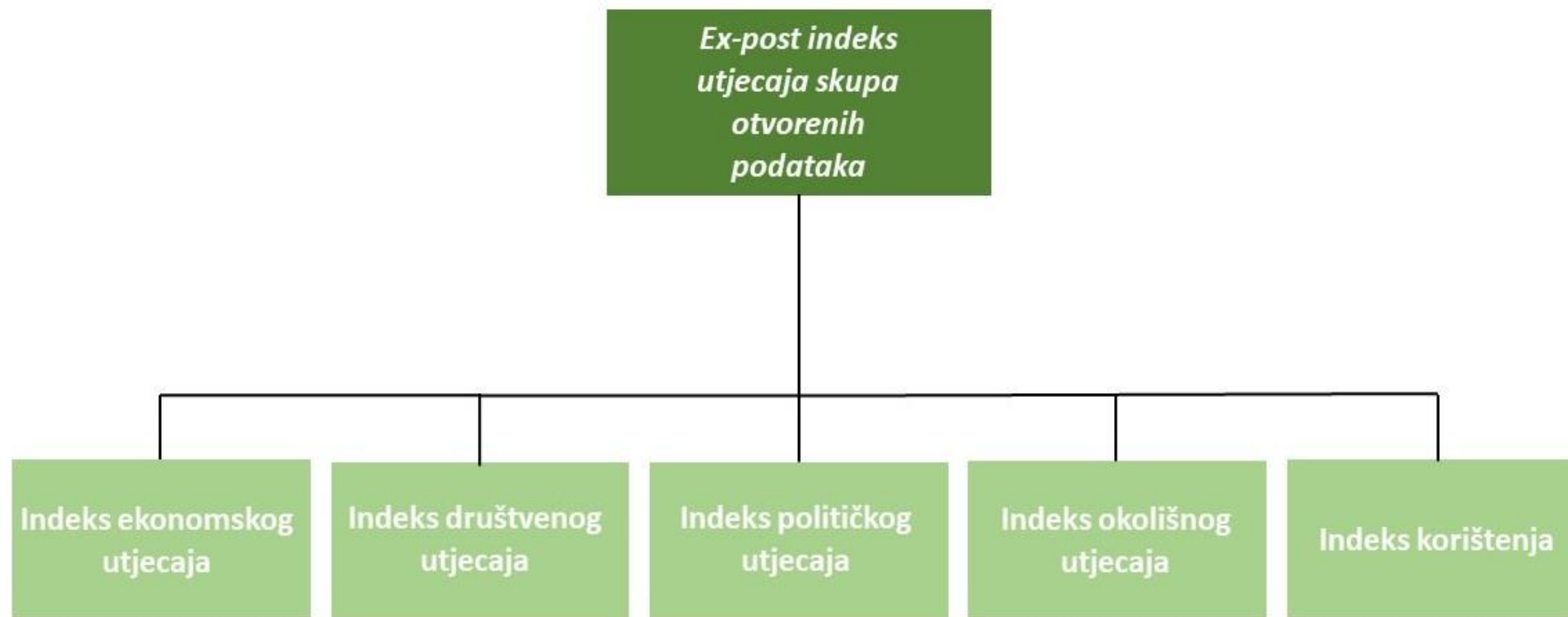
Što nas još čeka do sredine 2021.?

- Unaprjeđenje postojeće platforme Portala otvorenih podataka (tehnoška, procesna i funkcionalna nadogradnja postojećeg sustava)
- Osvježavanje TJS putem promotivnih aktivnosti:
 - Edukacija **minimalno 450 zaposlenika TJS** za korištenje sustava otvorenih podataka
 - Izlaganja na skupovima
 - Organizacija datathona
- Unaprjeđenje organizacije rada u **minimalno šest tijela javne uprave** za pripremu i objavu otvorenih podataka putem prilagođenih IT servisa.

Metodologija za evaluaciju utjecaja skupova otvorenih podataka ex-ante

Metodologija za evaluaciju utjecaja skupova otvorenih podataka ex - post

Kontakt podaci voditelja projekta

REPUBLIKA HRVATSKA | REPUBLIC OF CROATIA
Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
Central State Office for the Development of Digital Society

Hrvatsko predsjedanje
Croatian Presidency of the
Vijećem Europske unije
Council of the European Union

Sektor razvoja digitalne infrastrukture i usluga u javnom sektoru | Sector for development of infrastructure and services in public sector

Božo Zeba

Načelnik sektora | Head of sector

t: +385 1 4400 844

e: bozo.zeba@rdd.hr

Ivana Lučića 8, 10 000 Zagreb

rdd.gov.hr

eu2020.hr

01000100 01001001 01000111 01001001 01010100 01000001 01001100 01001110 01000001 00100000 01001000 01010010 01010110 01000001 01010100 01010011 01001011 01000001